1848. Nº.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 1 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 31 Augustus.

Ten opzigte van het verzuim dat in de 12 wetten tot herziening der Grondwet, onlangs door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen, zou worden aangetroffen, daarin bestaande dat de tijd, binnen welken die wetten aan de Staten der provincien moeten worden toegezonden, ten einde deze aan de gewone leden der Tweede Kamer een gelijk getal buitengewone leden toevoegen, in diezelfde wetten niet is ingevuld; — dat de Eerste Kamer door dat verzuim van een stellig grondwettig voorschrift verhinderd wordt die wetten aan te nemen; — en dat dit verzuim ten spoedigste moet worden hersteld door een voorstel van wet aan de Tweede Kamer te doen, waarbij de Regering alsnog wordt gematigd eene bepaalde dagteekening in de voorzegde wetten in te vullen, schrijft de *Ned. Staats-Courant*: dat indien hier werkelijk verzuim bestond, en niet anders kon worden hersteld, de Eerste Kamer toch die wetsontwerpen kon aannemen.

Daardoor toch keurt zij alleen de beginselen goed, terwijl de tijdsbepaling ziet op het gevolg aan die wetten te geven.

En zoo al die verlegenheid op geene andere, dan de aangeduide wijze ware optelheffen, dan nog kan het worden uitgesteld tot dat deze wetten door alle drie de deelen der wetgevende magt zullen zijn vastgesteld.

Maar er is hier geen verzuim.

Art. 228 der Grondwet zegt: *Deze wet wordt aan de Staten der provincien gezonden, welke binnen den tijd, daartoe telkens bij de wet bepaald, aan de gewone leden — een gelijk getal buitengewonen toevoegen.*

De Grondwet vordert alzoo eene bepaling *van tijd, binnen* welken — niet van eenen *dag, op* welken — die toevoeging moet plaats vinden.

Ten slotte van elk der twaalf wets-ontwerpen leest men: *Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten — welke vóór den* . . . . . 1848 *aan de gewone leden enz.*

Hier treft men eene voldoende *tijdsbepaling* aan, vermits daardoor wordt te kennen gegeven, dat die toevoeging vóór het einde van 1848 moet plaats vinden.

Voor het openlaten van den juisten dag was reden, eensdeels omdat de vermelding van dien dag door de Grondwet niet wordt gevorderd: anderdeels omdat het nu nog onzeker is, hoeveel tijds de Eerste Kamer aan het onderzoek dezer wets-ontwerpen zal besteden, en het daarvan zal afhangen, of de Dubbele Kamer vóór 16 October 1848 al dan niet zal kunnen worden bijeengeroepen.

Daarom kan de Eerste zoowel als de Tweede Kamer de invulling van den juisten dag aan de uitvoerende magt overlaten: de wetgever voldoet aan het voorschrift van art. 228 der Grondwet, door te bepalen, dat deze toevoeging zal plaats vinden vóór het einde van 1848.

Men kan ook zeggen dat de wetgever, het uiteinde van den termijn vastgesteld hebbende, bevoegd is, de keuze van den dag, over te laten aan de uitvoerende magt, — en dat dit juist hier heeft plaats gevonden.

's GRAVENHAGE, 30 Augustus.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in hare Zitting van gisteren aangenomen de ontwerpen van wet: 1°. tot den verderen verkoop van domeinen; 2°. tot verhooging van het hoofdstuk Oorlog, der begrooting voor 1848; 3°. betreffende de verstrekkingen voor Marine en Oorlog.

Heden is zij weder in hare afdeelingen vergaderd geweest over de twaalf wets-ontwerpen, strekkende tot herziening der Grondwet.

— Nadat de Ministers gisteren middag ten 2 ure eene vergadering hadden gehouden, welke tot laat in den namiddag heeft geduurd, zijn zij ten 8 ure weder bijeengekomen, welke Zitting tot ongeveer 12 ure heeft aangehouden.

— De Provinciale Staten zijn tegen den 9den September opgeroepen, om te beraadslagen over de voorstellen, die hun alsdan ter overweging zullen worden aangeboden.

— Z. M. de Koning zou zich aanstaanden Vrijdag naar Tilburg hebben begeven, en aldaar eenige dagen vertoeven. — Wij vernemen nader dat die reis eenigen tijd is uitgesteld.

— H. M. de Koningin wordt tegen den 8sten der aanstaande maand van Enghuizen alhier teruggewacht.

— Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van den Heer J. Warnsinck tot vasten Secretaris der 4de Klasse van het Koninkl. Nederl. Instituut van Wetenschappen.

— Ingevolge Koninklijk besluit van 12 dezer, betreffende de uitloting en aflossing van 3½ pCt. schuldbekentenissen over het jaar 1848, heeft heden, aan het locaal van het Ministerie van Financiën alhier, ten overstaan van twee leden der Rekenkamer, plaats gehad de loting, tot aanwijzing der met 1°. October 1848 af te lossen schuldbekentenissen. De dertig reeksen, die zijn uitgeloot, zijn de volgende:

Reeks.			tot en met	Reeks.			tot en met
2259	Nº. 27714	»	27725	843	10198	»	10210
1790	21711	»	21723	281	3583	»	3595
628	7614	»	7625	846	10237	»	10256
2059	24752	»	24762	458	5630	»	5639
1182	14505	»	14515	1162	14276	»	14290
1223	14967	»	15034	175	2079	»	2088
1772	21517	»	21526	1608	19589	»	19600
2292	28257	»	28269	570	6912	»	6921
2240	27507	»	27516	1193	14625	»	14636
1958	23623	»	23632	1815	21996	»	22005
916	11104	»	11113	629	7626	»	7635
2353	29111	»	29120	1539	18736	»	18745
1117	13718	»	13730	414	5112	»	5123
2093	25157	»	25170	2227	27366	»	27375
310	3935	»	3944	512	6267	»	6277

— Bij den tijdelijken Minister van Financiën is van een onbekende eene som van *twee duizend gulden* in bankpapier, ten behoeve van 's Rijks schatkist ontvangen.

ROTTERDAM, 28 Augustus.

Aan een particulier schrijven van een' Nederlander, die in de nabijheid van Frankfort gevestigd is, ontleenen wij de volgende zinsneden: Men koestert buitenslands in menig opzigt een geheel verkeerd denkbeeld van den politieken toestand van Duitschland, welken men moeijelijk juist beoordeelen kan, zoo men zich daar niet met eigen oogen van den staat van zaken overtuigt; vooral zij men voorzigtig met zijne beoordeelingen van hetgeen de couranten opdisschen. Van tijd tot tijd geschieden van hier uitstapjes naar Frankfort, om de zittingen der nationale vergadering bij te wonen, doch wie daar geweest is, keert geheel van zienswijze veranderd terug. De ijverigste reactionnairen doen daar meer verstandige en met den tegenwoordigen tijd meer strookende beginselen op; de hartstogtelijkste republikeinen de zekerheid, dat hunne zaak reddeloos verloren is. Beide partijen krijgen de overtuiging, dat Duitschland, met de mannen die daar over zijne belangen raadplegen, kan tevreden zijn en de toekomst met vertrouwen te gemoet zien; geruster althans dan zulks tijdens den Bondsdag het geval was. (*N. Rott. Cour.*)

— In den afgeloopen nacht heeft te Schiedam een zware brand plaats gehad. De branderij van den Heer C. F. Ris is daardoor geheel vernield.

AMSTERDAM, 30 Augustus.

Heden is alhier omstreeks den middag, eene geweldige uitbarsting gehoord. Al spoedig heeft men vernomen, dat zij veroorzaakt is, door het springen van een gedeelte der kruitfabriek te Nieuwendam, aan de overzijde van het IJ. De dientengevolge ontstane brand is, omstreeks 2 ure, gelukkig gebluscht. Voorloopig verneemt men, dat één persoon bij dat ongeval het leven heeft verloren en een ander is gekwetst.

— Eergisteren zijn van eenen kruistogt uit de Noordzee in Texel binnengekomen, 's lands fregatten Sambre, Kapt. H. Ferguson, en Prins van Oranje, Kapt. Bouricius, almede de korvet Juno, Kapt. N. Stort.

UTRECHT, 28 Augustus.

Wij vernemen dat het kabinet van wijlen den Baron van der Capellen, door den Heer J. H. Balfoort is aangekocht, die de verzamelingen van Chinesche, Japansche en andere Oost-Indische zeldzaamheden, hier ter stede, in een ruim locaal plaatsen zal; terwijl hij de verzamelingen van Oost-Indische Zoogdieren, Vogelen, Insekten, Conchyliën enz., heeft overgedaan aan den Hoogleeraar van Lidth de Jeude, die door dezen aankoop zijn Zoölogisch Museum op nieuw heeft verrijkt en uitgebreid.

AMERSFOORT, 29 Augustus.

Gisteren werden door de staats-commissie 11 jongelieden geëxamineerd, en daarvan 3 afgewezen. Heden zijn van 12 jongelieden 7 toegelaten.

GRONINGEN, 28 Augustus.

Te Veendam is den 24sten dezer de eenige zoon van den landbouwer Blaauw, welke naast eenen arbeider op het land stond, door den bliksem getroffen. De knecht verhaalt dat hij onbewust gedurende eenigen tijd op den grond heeft gelegen, en tot bewustheid komende zijnen makker om hulp riep, daar hij niet konde opstaan; maar wie schetst zijne ontroering, toen hij op eenigen afstand zijnen dierbaren en jeugdigen meester voorover op den grond zag liggen; hij kruipt naar hem toe, neemt hem bij de hand, beurt hem het hoofd op, roept nog eens aan hem, maar helaas! hij is niet meer. Het eenigste wat hij kan doen is, al voortsukkelende de Omlanderwijk te bereiken en hulp in te roepen. Men snelt naar de plaats des onheils en vervoert het ontzielde ligchaam huiswaarts. Hier is geene pen in staat de ontroering en droefheid der ouders en zusters te schetsen. Algemeen is de deelneming, en ieder betreurt met hen het verlies van den braven en geachten jongeling. Uit de lijkschouwing bleek, dat de verslagene aan den hals en op de borst verwond was, dat al zijne kleederen en zijn halsdoek verscheurd en als met hagel doorschoten waren.

— In de Provincie Drenthe, bij Vledder, zijn twee voor den ploeg gaande paarden door den bliksem getroffen, zoodat beide dood nedervielen; ook de boer die ploegde, werd getroffen; men vreest voor zijn leven. (*Prov. Gr. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Augustus.

Prins Metternich heeft eene woning in Brunswick-terrace alhier gehuurd, en denkt den winter te Brighton door te brengen.

— De openbare auctie van meubelen, boeken, schilderijen, zeldzaamheden enz., die thans te Stowe gehouden wordt, blijft de aandacht der liefhebbers in hooge mate bezig houden. Het tot hiertoe, gedurende tien dagen, geveilde, heeft bereids 18,500 £ opgebragt, maar het overige zal, naar evenredigheid, veel meer opbrengen, zoodat men het totaal op tusschen de 110,000 en 120,000 £ schat. Onder de schilderijen die nog verkocht moeten worden is een beroemd portret van Shakespeare, dat welligt tusschen 400 en 500 £ gelden zal.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Augustus.

Het bewind is voornemens, tot betere verdediging van Parijs, buiten om den heuvel van Montmartre, een' weg van gemeenschap te doen aanleggen, die de Batagnolles en Clichy met la Chapelle, la Vilette en andere plaatsen ten oosten der hoofdstad verbinden zou.

— De Regering heeft niet terstond van de door de Nationale Vergadering verleende magtiging om Louis Blanc en Caussidière gevangen te nemen, gebruik willen maken, maar hun den tijd willen laten om te vlugten. Die vlugt is eene bekentenis. Een aangeklaagde die de uitspraak des regters niet afwacht, erkent daardoor de gegrondheid der tegen hem ingebragte beschuldigingen. Men weet nog niet of Caussidière het voorbeeld van Louis Blanc is gevolgd dan of hij zich te Parijs of in de omstreken schuil houdt, ten einde in de gelegenheid te zijn om eenen opstand te kunnen aanstoken of leiden. Hoe vermetel en wanhopig zulk eene poging ook schijnen moge tegenover 100,000 man nationale gardes en 50,000 man troepen, is zij toch geenszins onwaarschijnlijk en misschien wel na op handen. Men heeft de arbeidende klasse door en door bedorven. Een gloeijende, onberedeneerde haat bezielt haar tegen de gezeten burgerklasse. Wanneer een man van invloed en bekwaamheid, door wraakzucht gedreven, zich aan het hoofd van deze woelzieke menigte stelt, dan zal het hem geen moeite kosten haar nog eenmaal tegen het bewind en tegen de maatschappij ten strijde te voeren. Gelukkig is de Generaal Cavaignac op zijne hoede: de troepen zijn voortdurend in de kazernen geconsigneerd en onder de wapenen, zoodat wij door een uitbarstenden opstand niet overrompeld kunnen worden.

— De Regering heeft beslist, dat het proces van Caussidière en Louis Blanc, bij contumatie (in weerwil van hunne niet-verschijning voor het geregt) zal worden voortgezet.

— Nadat in de Zitting der Nationale Vergadering van heden, de Abt Lamennais nogmaals aangedrongen had, dat hij, wegens een dagbladartikel moest vervolgd worden, en de Vergadering tot de orde van den dag was overgegaan, heeft de Heer Wouhaye, die als President fungeerde in plaats van den Heer Marrast, die ongesteld was, het ontwerp der constitutie beginnen voor te lezen.

— In de Zitting van gisteren heeft de Minister van Finantiën het ontwerp van wet voorgelezen tot weder invoering van de belasting op het zout. Er zal ten laatste van al die afschaffings-ontwerpen van het eerste uitvoerend bewind, weinig of niets overblijven.

— De bekende schilder Ary Scheffer heeft gemeend, de benoeming tot Commandeur van het Legioen van Eer, als belooning voor zijn gedrag gedurende de Junij-dagen, niet te moeten aannemen.

— Men verzekert dat de Policie, die meer en meer begint georganiseerd te worden, de sporen van een nieuw complot ontdekt heeft.

— Een groot aantal werklieden, vooral die in artikelen van weelde arbeiden, verlaat Frankrijk en begeeft zich naar Rusland.

— Bij de rivier-kom der Seine aan de kaai der Zilversmeden is men thans bezig werken uit te voeren, die dienen moeten om er het stroombed te vernaauwen; bij dezen arbeid worden er vele merkwaardigheden uit den ouden tijd gevonden, munten, wapenen, beelden, enz. Vele zijn door roest zwaar beschadigd, maar andere, die in de grijze zandlaag liggen, goed bewaard.

— Door het stormachtige weder eenige dagen opgehouden, heeft het fregat Ulloa gisteren weder, met 200 veroordeelden aan boord, de haven van Havre verlaten en is naar Brest opgezeild.

SPANJE.

MADRID, 22 Augustus.

De geruchten over wijzigingen in het Ministerie blijven voortduren; men spreekt nog altijd van de Heeren Seyas en Rios Rosas als Candidaten voor eene ministeriëele portefeuille. Intusschen zal daaromtrent dan eerst een besluit genomen worden, wanneer het hof hier zal zijn teruggekeerd. Over de ontbinding der Cortes schijnt in den Ministerraad verschil te bestaan. De Heer Mon en Pidal zijn voor het behoud van de Cortes gezind, terwijl Generaal Narvaez op de ontbinding aandringt, ten einde zich op die wijze te ontdoen van zekere tegenstanders en wel in de eerste plaats van de Heeren Gonzales Bravo, Olozaga, Escosura en anderen.

— De Heer Mon, Minister van Finantiën, heeft heden een zeker aantal kapitalisten uit de hoofdstad tot zich geroepen en hun voorgeslagen de schatkist te hulp te komen, door middel eener inschrijving waarvan het cijfer zich tot 30 millioen realen zoude uitstrekken. De kapitalisten hebben er weinig lust in, en komen slechts met geringe sommen voor den dag.

ITALIË.

ROME, 18 Augustus.

Men vreesde hier voor eene volksbeweging tegen den Paus; er liepen geruchten dat hij zijne betrekking zou nederleggen en de Kardinalen tot eene nieuwe verkiezing zouden bijeengeroepen worden.

— De Prolegaat Bianchetti, heeft te Bologna bekend doen maken, dat de Oostenrijksche Generaal von Welden met de Commissie door den Paus benoemd, te Rovigo overeen was gekomen om het Pauselijk grondgebied met zijne troepen geheel te verlaten, doch dat de citadel van Ferrara, zoo als voorheen, door die troepen zou bezet blijven.

— Onderscheiden voorname personen in de Hertogdommen van Parma, Piacenza en Modena, hebben bij den Minister van Sardinië een protest ingediend tegen de Oostenrijksche bezetting, en verklaard dat zij besloten hebben aan Sardinië verbonden te blijven. Zij hebben van dit protest aan de Gezanten van Engeland en Frankrijk mededeeling gedaan.

— Te Genua was den 21sten eene groote beweging, doordien het gemeen de forten Castelleto en St. George, die moesten afgebroken worden, doch welk werk de Regering, wegens geldeloosheid, eenige dagen gestaakt had, zelf begon af te breken. Daarna is aan de huizen eene geldverzameling gedaan, om de werklieden te betalen, die nu verder het muurwerk zullen wegbreken.

— Volgens brieven uit Turyn zou de Hertog van Genua, zoon van Koning Karel Albert, de kroon van Sicilië bepaald geweigerd hebben.

HESSEN.

KASSEL, 25 Augustus.

Even als te Berlijn en Munchen is dezer dagen ook alhier eene volksbeweging ontstaan, haren oorsprong hebbende in demokratische vereenigingen. Men wordt meer en meer overtuigd, dat, zoo lang dergelijke vereenigingen plaats hebben, de rust en goede orde in Duitschland op den duur niet zullen kunnen verzekerd zijn.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 27 Augustus.

Volgens een besluit des Ministers van Binnenlandsche Zaken is het dus genoemde Comité van veiligheid, dat zich bij de afwezigheid des Keizers zelf geconstitueerd had, ontbonden. Het Comité heeft hierin berust, en alzoo ook den schijn afgekeerd, alsof het aan de laatste onlusten deel genomen of die bevorderd had.

— De Minister van Buitenl. Zaken heeft in eene bijeenkomst met de Engelsche en Fransche Gezanten de aangeboden bemiddeling ten opzigte van Italië van de hand gewezen, omdat er reeds onderhandelingen met Koning Karel Albert waren begonnen.

— De Pauselijke Nuntius alhier is zoo beducht dat zijne woning bij mogelijke volksbeweging overlast zou lijden, dat hij zijne archieven bij het Fransch Gezantschap in veiligheid heeft doen brengen.

— Den Pastoor Hirschberger die zich vóór eenige dagen reeds voor eene hervorming in het kerkelijk bestuur had doen hooren, is de uitoefening van kerkelijk gezag bij de krijgsmagt van den Staat ontzegd, omdat zijne beginselen in strijd zouden zijn met de Katholijke geloofsbelijdenis.

Volgens andere berigten zou de Apostolische Vicaris Leonhard, hem, van wege de grondstellingen in zijne in het Odeon gehouden redevoering ontwikkeld, alle geestelijke bediening hebben verboden.

TRIEST, 21 Augustus.

De Fransche oorlogs-stoomboot Sully is heden alhier aangekomen met eene massa Duitschers, die uit Venetië, waar groote verwarring heerscht, gedreven zouden zijn.

FRANKFORT.

28 Augustus.

De groote opgewondenheid waarmede de Rijksvergadering bij haren aanvang werd bijgewoond, slaat alreeds tot het andere uiterste van onverschilligheid over. Wanneer in eene zitting in den beginne de leden al getrouw opkomen, zoo sluit de zitting doorgaans met een gering getal. De redenaars zijn meestal zoo omslagtig, langwijlig en flaauw, dat de toehoorders er zachtjes bij insluimeren, zoodat die zoo veel gerucht gemaakt hebbende vergadering al spoedig als in het vergeetboek zal geraken.

— Het Parlement heeft eindelijk, na langdurige beraadslagingen, gestemd over de artikelen der Grondwet, die de vrijheid van godsdienst betreffen. Zij zijn aangenomen als volgt:

Ieder Duitscher geniet volle geloofs- en gewetensvrijheid. Niemand is verpligt zijne godsdienstige overtuiging te openbaren, of zich aan eenig godsdienstig genootschap aan te sluiten.

Ieder Duitscher is onbelemmerd in de gemeenschappelijke uitoefening zijner godsdienst. Misdrijven en overtredingen, in de uitoefening dezer vrijheid begaan, worden naar de wet gestraft.

Het genot der burgerlijke en staats-burgerlijke regten wordt door de godsdienst noch verleend noch verkort. Aan de staats-burgerlijke pligten kan zij geene afbreuk doen.

— Den 26sten is hier eene deputatie van Weener Studenten aangekomen, een adres aan de linkerzijde van het Duitsch Parlement overbrengende, voorzien van omstreeks 100,000 handteekeningen. Zij is door de demokratische Vereeniging, onder het toestroomen van eene groote volksmenigte, plegtstatig ontvangen en bij het licht van honderde fakkels naar haar logement geleid.

— Er is hier eene vergadering van geleerden bijeengekomen, om te beraadslagen over de oprigting eener algemeene vrije Duitsche Hoogeschool binnen deze stad. In de eerste bijeenkomst waren ruim 50 geleerden uit verschillende oorden van Duitschland aanwezig, welk getal men denkt dat nog zal toenemen.

RUSLAND.

WARSCHAU, 22 Augustus.

De stad neemt meer en meer een oorlogszuchtig voorkomen aan; op grond van geheime woelingen, die der Regering zijn medegedeeld, trekken talrijke patrouilles door de straten en de troepen bivouakkeren des nachts op de openbare pleinen. Binnen kort verwacht men 6 regimenten Donsche kozakken, waaronder ook het regiment lijfkozakken, hetgeen een bepaald teeken is van de aanstaande aankomst des Keizers, die de inwijding van de monumenten, die ter herinnering der veldslagen van Grochow en Wola in het jaar 1831, opgerigt zijn, wil bijwonen. Dezen winter zal het koningrijk door vier corpsen, ieder van 70,000 man, bezet worden, van welke het eene aan de grenzen van Westpruissen, het andere in het Groothertogdom Posen, het derde aan de grenzen van Silesië, Krakau en Galicië en het vierde in het binnenste des rijks zal komen te staan.

De staatkundige gevangenen van het jaar 1846 hebben de citadel nu verlaten; sommigen hunner zijn onder de soldaten gestoken, anderen naar Siberië gezonden, enkelen in vrijheid gesteld. Alle Poolsche vestingen zijn voor een geruimen tijd van levensmiddelen voorzien; binnen 48 uren kan een geheel transport van Bialystock en Litthauwsch Brzesz naar Warschau vervoerd worden.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 9 Augustus.

De cholera, die met het einde der vorige maand ons bijna geheel had verlaten, is op nieuw met verdubbelde kracht uitgebroken. In de wijk der Grieken sterven dagelijks 50 tot 70 menschen, en vooral woedt de ziekte onder de geestelijken.

— De Russen, die voor eenigen tijd over de Pruth teruggetrokken waren, zijn weder teruggekeerd, rukken de Vorstendommen met 20,000 man binnen en op Bucharest aan.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 26 Junij.

Uit een paar bijzondere brieven van daar omtrent de nederlaag op Balie, heden in het *Handelsblad* medegedeeld, laten wij hier een uittreksel volgen. Die schrijvers wijten den rampspoedigen uitslag, 1°. aan de stijfhoofdigheid van den overigens niet onverdienstelijken Generaal van der Wijck. De Heer King die 22 jaren op Bali en Lombok handelde, had vele zaken die verandering vorderden en voorzorgen die men nemen moest, aangewezen. Voorts was de magt de helft te gering, uit welk oogpunt het Engelsch dagblad van Singapore reeds den ongelukkigen uitslag als zeker had voorspeld. 2°. Heeft men 4 dagen met de landing gedraald, om te wachten naar een onbeduidende koopvaarder, en zoo den vorsten van Klonkong en Karang Assam gelegenheid gegeven, zich met die van Singa Radja te vereenigen. 3°. De Generaal heeft zonder krijgsraad te beleggen, of iemand zijner hoofdofficieren te raadplegen, het plan gemaakt, en niettegenstaande herhaalde opmerkingen zijner of[illegible] verzuimd *de minste verkenning* te laten doen. 4°. Er is met zoovee[illegible]barigheid te werk gegaan, dat toen men des daags na geland te zijn, het [illegible]nenland introk, en toen de troepen, na eenen marsch langs een smal voetpad van 6 palmen, voor de linie van versterkte bentings stootte en daar een fel gevecht leverde, ten 10 ure van den morgen reeds gebrek had aan ammunitie, zijnde toen reeds 80,000 geweer-patronen verschoten en 360 schoten door de altillerie en werpgeschut gedaan. Ook was er gebrek aan water, zoodat velen van dorst zijn omgekomen. Wel zegt men dat de Koelie's, [illegible] transport van ammunitie, drinkwater, enz., zijn op de vlugt gegaan, doch behoorlijk geëscorteerd kunnen deze bezwaarlijk wegloopen. Voorts zegt men, dat de hulptroepen van Madura en Sumanap, die ons in den Javaanschen oorlog, op Macassar en bij de eerste Balische expeditie zoo veel dienst hadden bewezen, ditmaal blijken van onwil hadden gegeven, zoo zelfs, dat de Pangerangs, aanvoerders dier troepen, hunne *gouden* kayongs (zonneschermen), welke het distinctief zijn van den vorstelijken rang, niet hebben uitgestoken. Dit schijnt het gevolg te zijn, dat aan hen die bij de eerste Balische expeditie zich goed hadden gedragen en een aantal manschappen en één officier hadden verloren, geen kruisje van de Willemsorde is geschonken, waarmede men overigens zoo kwistig is te werk gegaan. Eene fout, wel niet aan den Generaal, maar toch aan ons Gouvernement te wijten, hetwelk moest weten hoe hoogst gevoelig de inlander van rang voor zoodanige onderscheiding is.

VEREENIGDE STATEN.

De reusachtige brug over den waterval der Niagara is voltooid. Van beneden gezien, gelijkt deze brug, die op eene hoogte van 250 voet boven den schuimenden waterval hangt, eene strook papier, die tusschen schier onzigtbare draden zweeft, en door den wind heen en weder bewogen wordt; reeds het denkbeeld, om van dezen weg gebruik te maken, verwekt duizeling. Overigens is de brug volkomen veilig; bij hare zamenstelling had men geen enkel ongeluk te betreuren.

KERKNIEUWS.

'sGRAVENHAGE, 29 Augustus. Uit het vroeger medegedeelde negental Predikanten heeft de breede Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde gemeente op heden geformeerd het navolgende drietal: DD. L. Proes, te Leeuwarden; L. J. P. Meyboom, te Nijmegen, en J. T. van Hoogstraten, te Utrecht.

Aan de Redactie van de Leydsche Courant.

Meer dan eens en van verschillende zijden werden ook hier ter stede pogingen aangewend en voorstellen gedaan, om het lot der werklieden te verbeteren, en, mogt men al hen die tot volslagen armoede vervallen waren, niet kunnen redden, dan toch te zorgen, dat de nu nog ijverige werkman het groote heir van bedeelden niet ging vermeerderen. Waarom enkele dier voorstellen, als: het inhouden van een gedeelte der dagloonen des zomers, om die tegen den winter in eetwaren, brandstoffen enz. uit te betalen, bij het Stedelijk bestuur, het doen van betalingen niet op Zaturdag maar op Woensdag, enz. bij vele fabriekanten of bazen nog geenen ingang hebben gevonden, is mij onbekend. Welligt om redenen die, zoo zij algemeen bekend waren geworden, het onmogelijke of het onraadzame van zulken maatregel zouden hebben doen inzien, en den bij velen nog bestaanden twijfel zouden hebben kunnen wegnemen, of de zaak wel met al de aandacht die zij verdient, overwogen en behandeld is geweest.

Maar bestaan er ook redenen die plaats hebbende misbruiken wettigen? misbruiken, die eenen allernadeeligsten invloed op den toestand der mindere klassen, op den toestand der werklieden en op velen van het opkomende geslacht moeten te weeg brengen? Het onderwerp is de oplettendheid van het Stedelijk Bestuur overwaardig, en het belang der zaak noopt mij mijne opmerking openlijk te uiten, om ook den invloed en de medewerking van mijne Stadgenooten in te roepen, waar op zich zelve en alleen staande pogingen krachteloos zouden blijven.

Gisteren werden de brandspuiten beproefd, en ontvingen de spuitgasten na geëindigden arbeid, zoo als gewoonlijk geschiedt bij zulke gelegenheden, van Stadswege wederom eenig drinkgeld. Naar ik vernam bestaat bij enkele afdeelingen der spuitgasten de gewoonte om die gelden onder elkander te verdeelen; anderen begeven zich onmiddelijk in eene nabijgelegen kroeg en verschaffen zich het genot van sterken drank. Wanneer nu, en dit moet veelal het geval zijn, eenige, dikwerf vele der deelgeregtigden, tot zulk een kroegvermaak geene neiging hebben en zich naar huis begeven, spreekt het van zelf dat de overblijvenden eene des te grootere hoeveelheid jenever beschikbaar houden en gebruiken. Komt daar dan nog bij hetgeen hun door de brandmeesters, vooral van zulken die nieuw aangesteld zijn, verstrekt wordt, dan behoeft het geen betoog, dat niet alleen de neiging tot het gebruik en misbruik van sterken drank bevorderd wordt, maar dat voor velen de gelegenheid ontstaat om zich aan het verleidend genot te buiten te gaan; eene gelegenheid des te gevaarlijker, wanneer aankomende knapen, de kinderschoenen naauwlijks ontwassen, er aan bloot gesteld worden. — En dat dit laatste geschiedt, en dat de verderfelijke en betreurenswaardige gevolgen niet achter blijven, bleek mij gisteren toen eene troep van ruim twintig, meest alle nog zeer jonge Weezen, uit een der gestichten hier ter stede, in eenen blijkbaren staat van opgewondenheid langs straat liepen, enkelen onmiskenbaar *op*, misschien reeds *binnen* de grenzen van dronkenschap verkeerende. Men moge al veel op rekening stellen van de joligheid van hunnen leeftijd en den

pret van het spuitvermaak, maar zeer zeker was dit niet bij allen het geval; en het trok de aandacht ook van eenen bij mij zich bevindenden vreemdeling, hoe hier wederom een bewijs geleverd werd, van het verkeerde, dat in het onberedeneerd verstrekken van drinkgelden, en van het verderfelijke dat in het gebruik van sterken drank, vooral bij de mindere klassen gelegen is.

Afschaffer ben ik niet, maar ik juich van ganscher harte de pogingen toe van hen die, om het misbruik te weren, het geheele gebruik van sterke dranken willen doen ophouden, bijaldien dat misbruik althans op geenerlei andere wijze *kan* worden weggenomen. Dat men werklieden met goed bier, brood, en een weinig tabak, naar de gelegenheid oplevert, eene aangename en gezonde versnapering verschaffen kan, dat zij die versnapering vrolijk en dankbaar genieten, en dat zij na het gebruik beter geschikt voor den omgang met hunne huisgenooten, en tot het volbrengen hunner taak, naar huis of winkel terugkeeren, hiervan had ik menigmalen de ondervinding, en ik twijfel niet of zij zal de ondervinding worden van allen, die haar willen beproeven.

29 Aug. 1848. L.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
LEYDEN,
30 Augustus 1848.

B. ELFERINK
en
C. F. DELLEBARRE.

Eenige Kennisgeving.

Getrouwd:
LEYDEN,
30 Augustus 1848.

H. J. VAN DER MEER,
met
A. G. GARRER.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Getrouwd:
BOSKOOP,
30 Augustus 1848.

C. VAN BREDERODE,
van Leyden,
met
G. VAN NES.

Eenige Kennisgeving.

STEDELIJK GYMNASIUM.

De jaarlijksche **Promotie** en **Prijsuitdeeling** onder de Leerlingen van het STEDELIJK GYMNASIUM, zal gehouden worden op Vrijdag den *eersten* September 1848, des namiddags *ten één ure*, in de Stads-Gehoorzaal.

Tot bijwoning dezer plegtigheid worden bij deze uitgenoodigd de Ouders en Betrekkingen der Leerlingen, en al de voorstanders van wetenschap en letterkundige beschaving.

Namens de Curatoren,
De Rector van het Gymnasium
W. H. D. SURINGAR.

Wordt *IN HUUR* verlangd: **Een MOESTUIN en KOEPEL**, tusschen de Heeren- en Morschpoort, liefst op een' der Lanen. — Brieven te adresseren onder de Letters **B. Z.**, bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE alhier.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

N°. 1. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, aan den Straatweg onder *Oegstgeest*, Kadaster Sectie C, N°s. 292 en 293, groot 2 Bunders, 19 Roeden en 30 Ellen.

N°. 2. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, aan den Rhijn in den Waard onder *Leyderdorp*, Kadaster Sectie A, N°s. 1042—1045, 1099 en 1100, groot 3 Bunders, 72 Roeden en 24 Ellen.

N°. 3. Een HUIS EN ERVE, te *Leyden* op de Papengracht, voorzien van 5 Kamers en alle noodige Gemakken, Wijk IV N°. 575.

N°. 4. Een HUIS EN ERVE OF PAKHUIS, te *Leyden* in de Kijfhoekstraat, Wijk II N°. 98.

N°. 5. Eenen grooten en aangenamen SPEELTUIN, met Moesgrond, Broeibakken en Druivenlessenaar, genaamd *Hoekhof*, staande en gelegen buiten de Koepoort der Stad *Leyden*, onder *Soeterwoude*, Kadaster Sectie A, N°s. 881—885, groot 35 Roeden en 37 Ellen.

Waarvan de provisioneele opveiling zal plaats hebben op Zaturdag den 9^den^ September 1848, en de finale gunning op Zaturdag den 16^den^ September 1848, beide des avonds ten 6 ure precies, terwijl tusschen de veiling en afslag, ten Kantore van den na te noemen Notaris, verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere verhooging.

En voorts *nog* bij *opbod* en *afslag*, op Zaturdag den 9^den^ September 1848:

N°. 6. Een HUIS EN ERVE, te *Leyden* aan den Nieuwen Rhijn tegenover de Heerengracht, Wijk III N°. 9; en

N°. 7. Een HUIS EN ERVE, te *Leyden* in de Kijfhoekstraat, Wijk II N°. 101.

Alles breeder bij aangeplakte biljetten omschreven.

Het Perceel N°. 3 kan worden bezigtigd des Woensdags en Zaturdags tusschen 5 en 7 ure, mits vooraf bij de Bewoonster belet vragende; het Perceel N°. 5 des Vrijdags en Zaturdags van 10 tot 1 uur; de Percelen N°s. 6 en 7 daags vóór en op den dag der Verkooping, en de overige Percelen dagelijks.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*.

Een verouderd gebrek aan den Enkel, door de Holloway's Pillen en Zalf genezen.

De vrouw van den Heer BACHELOR, een Tuinman, die voor 20 jaren in *Hampstead* woonde, was gedurende eenen zeer langen tijd bedlegerig, ten gevolge van een gebrek aan den enkel; de pijnen waren dikwijls ondragelijk; door eene verkeerde behandeling verplaatsten zich de vochten naar het hoofd en andere ligchaamsdeelen, veroorzakende daardoor verschrikkelijke hoofdpijnen, die zoodanigen invloed op haar gestel uitoefenden, dat zij het geheel ondermijnden, zij had zonder eenige baat haar toevlugt tot onderscheidene Geneesheeren genomen, daarna gebruikte zij de **Holloway's Pillen en Zalf**, die haar geheel en al de vorige gezondheid terug gaven.

Te bekomen bij F. E. VAN SANTEN KOLFF, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRÉSERVATION PERSONNELLE, (traduction en Français) avec 25 gravures coloriées. — Prix: 5 fr. sous enveloppe.

Traité médical sur le mariage et ses secrets désordres, sur les infirmités de la jeunesse et de l'âge mûr, résultats ordinaires des premières années de la vie qui tendent à détruire toute l'énergie physique et mentale, toute passion, enfin tous les attributs de la virilité; illustré de 25 figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes de la génération, expliquant clairement leur structures, usages et fonctions, et les déplorables effets produits sur eux par l'onanisme, les excès, etc., avec les observations pratiques sur les habitudes secrètes des colléges, la faiblesse nerveuse, la syphilis, le rétrécissement de l'urètre, les indigestions, l'hypocondrie, la folie, les éruptions, les rhumatismes, la phthisie, etc.; par le D^r^. SAMUEL LA'MERT, *Médecin Consultant*, Bedford-Square à *Londres*, membre de l'Université *d'Edimbourg*, membre honoraire de la société médicale de *Londres*, licencié au Collège des Pharmaciens de la même ville, etc., etc.

Incontestablement cet utile et curieux ouvrage devrait se trouver dans toutes les mains. (Trente mille exemplaires vendus en Angleterre en peu de temps, prouvent suffisamment en sa faveur.)

Pour le recevoir *franco*, il suffit de remettre 5 fr. 50 c. au bureau de poste et d'en envoyer le mandat à M^r^. C. C. VAN DER HOEK, Libraire à *Leide*, ou à B. TARRIDE, Editeur 8 Longue rue de l'Ecuyer, *Bruxelles*.

En vente à la Librairie J. LEDOYEN et LAROQUE Jeune, boulevard Montmartre, près le Théâtre des Variétés, à *Paris*, et chez M. CHAUMAS, Libraire à *Bordeaux*, fossés du Chapeau-Rouge.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 30 AUGUSTUS.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$44\frac{7}{8}$	$44\frac{15}{16}$	$44\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	» 3	»	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{9}{16}$	$52\frac{1}{2}$
Dito dito	» 4	»	$69\frac{5}{16}$	$69\frac{3}{8}$	
O. I. Leening	» 4	»	$67\frac{1}{2}$		
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»			
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»			
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito. bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$37\frac{1}{8}$		
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$8\frac{9}{16}$		
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	$8\frac{1}{8}$	$8\frac{1}{4}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$18\frac{1}{8}$	$18\frac{9}{16}$	
Coupons Ardoins			$6\frac{5}{16}$	$6\frac{1}{2}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	19	20	$19\frac{3}{4}$
Dito dito	» 4	»	$20\frac{1}{8}$	21	$20\frac{7}{8}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$97\frac{7}{8}$	98	$97\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$98\frac{3}{4}$	99	$98\frac{3}{4}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$85\frac{1}{2}$		
Dito bij HOPE	» 4	»	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{3}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	76	$76\frac{1}{4}$	
Certificaten te Hamburg	» 5	»	89		
Inschrijving in Assign.	» 6	»	59		
Certificaten van Dito	» 6	»	$59\frac{1}{4}$		
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	f			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.	81		
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$70\frac{1}{4}$	$71\frac{1}{4}$	
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	$36\frac{1}{2}$	37	$36\frac{13}{16}$
Aandeelen 28 Mei 1834	f 500	f			
Idem 1 April 1839	f 250	f			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	$74\frac{1}{4}$		
MEXICO,	» 5	»			
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën			$2\frac{15}{16}$		
GRIEKENLAND,	» 5	»			
VENEZUELA,	» $2\frac{1}{2}$	»			

Koers van het Geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.